
Til: qkf@mfvm.dk (Katrine Fabricius)
Fra: Jakob Jensen (jakjen@mfvm.dk)
Titel: VS: Væsentlige kulturhistoriske interesser.
Sendt: 06-03-2018 15:51:44
Bilag: Kulturministeren - bevarelse af vandmøllerne som kulturarv.pdf;

Fra: Jakob Jensen
Sendt: 18. august 2017 10:06
Til: Kristian Pihl Lorentzen
Cc: Erling Bonnesen; 'Sara.Lutzen@ft.dk'; 'Alexander.Petersen@ft.dk'; Janne Birk Nielsen; Simon Apelblat Thomsen; Jakob Riiskjær Nygård
Emne: SV: Væsentlige kulturhistoriske interesser.

På vegne af ministeren:

"Kære Kristian

Tak for din e-mail af 10. juli 2017 om væsentlige kulturhistoriske interesser og vandløbsrestaurering. Jeg har også modtaget kopi af dit brev af 22. juni 2017 til kulturminister Mette Bock om samme emne (vedhæftet).

Som du også omtaler i din e-mail, følger det af vandløbsloven, at der ikke kan ske gennemførelse af restaureringsforanstaltninger, herunder genopretning af vandløbs naturlige løb og fjernelse af fysiske spærringer for vandgennemstrømningen, hvis der derved tilsidesættes væsentlige kulturhistoriske interesser.

Det er kommunerne som vandløbsmyndighed, der foretager den konkrete vurdering efter vandløbsloven, herunder om der ved gennemførelse af restaureringsforanstaltninger vil ske tilsidesættelse af væsentlige kulturhistoriske interesser. Vandløbsmyndighedens afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Der er ikke en national vejledning for nærmere definition af "væsentlige kulturhistoriske interesser". Af vandløbslovens forarbejder følger bl.a., at med "væsentlige kulturhistoriske interesser" sigtes til vandmølleanlæg og lignende (såsom engvandings- og voldgravsanlæg), som ud fra en kulturhistorisk vurdering i de konkrete tilfælde bør bevares i deres sammenhæng med vandløbet på grund af deres høje alder, deres landskabelige, bygningshistoriske, teknologihistoriske eller særlige lokale betydning. Det følger videre af forarbejderne bl.a., at ved sådanne anlæg må vælges vandløbskvalitetsforbedrende foranstaltninger, der tager hensyn til de kulturhistoriske interesser. At der er væsentlige kulturhistoriske interesser knyttet til en opstemning udelukker således ikke, at der kan findes tilfredsstillende løsninger med hensyn til de ønskede forbedringer af vandløbskvaliteten, f.eks. ved at lede en del af vandet uden om opstemningen i et omløbsstryg.

I dit brev til kulturministeren nævner du tidligere miljøminister Kirsten Brosbøls hyrdebrev af 11. juni 2014 til borgmestre og kommunalbestyrelsesmedlemmer. Jeg forudsætter - som tidligere minister også angiver i hyrdebrevet - at kommunerne ved den konkrete vurdering af balancen mellem natur- og miljøhensyn og kulturhistoriske hensyn er i dialog med de relevante myndigheder og interessenter, ligesom det også er min opfattelse, at den gældende lovgivning og praksis fungerer tilfredsstillende.

I brevet nævner du også bl.a. Vestbirk Kraftværk. Som bekendt er indsatsen om fjernelse af spærringen ved Vestbirk Kraftværk/Bredvad Sø sket på baggrund af forslag fra kommuner og et enigt vandråd. Det betyder, at der som udgangspunkt er planlagt en nedlæggelse af Bredvad Sø. Vestbirk Vandkraftværk bevares og el-produktionen vil overgå helt til museumsdrift. Jeg skal dog understrege, at det endnu ikke er endeligt besluttet, da projektet stadig er i den indledende fase (Horsens Kommune har søgt og primo 2017 modtaget tilsagn om midler til gennemførelse af en Forundersøgelse). Såfremt det skulle vise sig, at et egentligt projekt om at skabe den ønskede passage ved Vestbirk, ikke vil kunne overholde kriterierne for tilskud til vandløbsrestaurering, vil kommunen i det tilfælde kunne undlade at gennemføre indsatsen.

Det kan oplyses, at under planprocessen for vandplanerne for første planperiode 2009-2015 er indsatserne ved opstemningsanlæg mv. med særlig kulturhistorisk interesse koordineret med den tidligere Kulturarvsstyrelsen.

Jeg forventer derudover, at kommunerne i forbindelse med udmøntning af indsatser tager de nødvendige hensyn i forhold til eventuelle fredninger samt sikrer, at anlægsarbejder sker under hensyntagen til lodsejerens bygninger og anlæg. I relation til kulturhistoriske interesser skal der i de konkrete tilfælde ske en afvejning mellem

vandområdeplanernes indsatser og hensynet til kulturminde, og forud for gennemførelsen af et konkret projekt skal kommunen udarbejde en konsekvensvurdering af indsatsen. Som en del af denne proces skal kommunen vurdere, hvorvidt indsatsen kan have betydning for bevarelsen af kulturminde. Kommunen skal således vurdere, om kulturhistoriske hensyn er til hinder for gennemførelse af en indsats, jf. vandløbslovens § 37, stk. 3.

Jeg håber hermed, at du har fået svar på dine spørgsmål. Der er min vurdering, at der i lovgivningen er muligheder for at afveje de nødvendige hensyn for at sikre de kulturhistoriske interesser.

Med venlig hilsen

Esben Lunde Larsen"

Fra: Kristian Pihl Lorentzen <Kristian.Lorentzen@ft.dk>

Dato: 10. juli 2017 kl. 08.54.24 CEST

Til: Esben Lunde Larsen <elula@mfvm.dk>

Cc: Erling Bonnesen <Erling.Bonnesen@ft.dk>, Sara Lützen <Sara.Lutzen@ft.dk>, Alexander Reventlov Petersen <Alexander.Petersen@ft.dk>

Emne: Væsentlige kulturhistoriske interesser.

Til miljø- og fødevareministeren

Kære Esben

Som bekendt har jeg sendt det vedhæftede brev til kulturministeren med cc for dig. Formålet med brevet er at henlede regeringens opmærksomhed på, at den enestående danske kulturarv i form af fungerende vandmøller og vandkraftværket alt for ofte ignoreres når vandløbsmyndighederne (kommunerne) skal føre vandplanerne ud i livet. Denne utilfredsstillende og snæversynede praksis understøttes desværre af den bekendtgørelse, der er udstedt mhp. statsligt tilskud til vandløbsrestaurering, idet et kriterium for statstilskud er, at mindst 50 pct. af vandet skal ledes udenom ved opstemninger ved vandmøller og vandkraftværker. Jeg er endog meget bekymret for den udvikling, der sker på bekostning af væsentlige kulturhistoriske interesser. Vandmøller og vandkraftværkerne var som bekendt en for samfundets udvikling helt afgørende faktor i form af vedvarende energi, der skabte lokale aktiviteter, fremskridt og lys over land.

På denne baggrund har jeg nærlæst Vandløbslovens §37, hvor der står følgende:

§ 37. For at forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb kan vandløbsmyndigheden beslutte, at der gennemføres restaureringsforanstaltninger, herunder genopretning af vandløbs naturlige løb og fjernelse af fysiske spærringer for vandgennemstrømningen.

Stk. 2. Vandløbsmyndigheden afholder udgifterne ved restaureringer. Miljø- og fødevareministeren kan inden for rammerne af de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, yde tilskud til gennemførelse af restaureringsprojekter.

Stk. 3. Foranstaltninger efter stk. 1 kan ikke gennemføres, hvis der derved tilsidesættes væsentlige kulturhistoriske interesser.

Stk. 4. Enhver, der lider tab ved en foranstaltning som nævnt i stk. 1, har ret til erstatning.

Stk. 5. Miljø- og fødevareministeren fastsætter nærmere regler om foranstaltninger som nævnt i stk. 1, herunder om samarbejdet mellem vandløbsmyndighederne, om deres samarbejde med andre myndigheder, om offentlighedens medvirken og om tilskudsordningen efter stk. 2.

Med henvisning til §37, stk. 1 vil jeg hermed gerne spørge: Hvem beslutter i de konkrete sager, om der er tale om tilsidesættelse af "væsentlige kulturhistoriske interesser"? Er det kommunen? Er det staten (Naturstyrelsen)? Er det noget, der i hvert tilfælde forelægges til politisk beslutning? Findes der en national vejledning for nærmere definition af "væsentlige kulturhistoriske interesser" i forhold til de få velbevarede og fungerende gamle vandmøller og vandkraftværker?

Hvor der er vilje, er der vej!

Med venlig hilsen

Kristian Pihl Lorentzen

MF og transportordfører for Venstre

Medlem af Folketingets Præsidium

Medlem af Forsvarsudvalget